

(א) [לעיל פה: 1] (ב) [לעיל פה: 2] (ג) [לעיל פה: 3] (ד) [לעיל פה: 4] (ה) [לעיל פה: 5] (ו) [לעיל פה: 6] (ז) [לעיל פה: 7] (ח) [לעיל פה: 8] (ט) [לעיל פה: 9] (י) [לעיל פה: 10] (יא) [לעיל פה: 11] (יב) [לעיל פה: 12] (יג) [לעיל פה: 13] (יד) [לעיל פה: 14] (טו) [לעיל פה: 15] (טז) [לעיל פה: 16] (יז) [לעיל פה: 17] (יח) [לעיל פה: 18] (יט) [לעיל פה: 19] (כ) [לעיל פה: 20]

הגהות הב"ח

(א) גבי קמיה דרב הנהא אמר לי דלמא בעושיין בסעודתן דעברו ואלכו דרב אפי"ה טימא:

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה ת"ק ל"ל כ"י. ג"כ אצל הר"ש מפרש להיפך ובשמיטו שפסק כהולכו חכמים וכד"ר הר"ק והגמ"ס שהשמיטו להניי ממייר דרב אפי"ה: [ב] תוס' ד"ה א"י. שלא זכיר כ"י. ג"כ דלא כרש"י ד"ה לדידיה. טור:

השובר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא צב.

עין משפט
נר מצוה

פ"א א ב מ"י פ"ג מה"ל
שכירות ה"ל א סמוג
לאוין קפד טו"ע ח"מ ס"י
שלם סע"ף א:
פ"ד ג ד ג' ד מ"י שס פ"י"ב
ה"ל יא סמוג עשין לא
טו"ע ח"מ ק"י שלם סע"ף
ז:
פ"ה ר ד שס כה"ג"ה:
פ"ו ח ט י מ"י שס ה"ל
יג יד טו"ע שס
סע"ף טו:

תורה אור השלם

1 פי תבא בפרק רע"ק
ואבלת עובדי כנען
שבועת ואל בלדך לא
תתן: דברים כג כה

מוסף רש"י

אף פועל אם חסמת.
קצת דמיס שלא לחלוט או
כחוקה פטור. מלאו דלא
תחטוס (לעיל פה: 1).

ומהלך לעושה מעשה דמי. ואפי"ה אי לאו משום השבת אצדעה לא אכיל: כשהיא פורקת מהיון אכלה. כל משאה פורקין צבת אחת והולכין: עד שפאה פורקת. בהליכתה אכלת ממשהו שעל גבה: ברתנ' ואפי' זנינה. ואפי' היא שזה דינר: לא יאכל פועל יוהר על שכרו. לקמן יליף מנכפשן

HebrewBooks.org ©Moznain Publishers. No commercial use allowed.

אלא אימא עד שתהא פורקת. דקד"א שאינה אוכלת אלא כשהיא רואה הגפן צפניה אבל כשהיא רואה שהגפן עליה או צעגלה אינה אוכלת ואע"ג דטעמא דחסימה לאו משום דחזיא ומלטערת הוא (א) קמ"ל דלא קאי אמפני השבת אצדעה דמן הדין אוכלת אלא מילתא דחזיא נפשיה הוא:

איבעית אימא דרב איבא בינייהו. דת"ק שמוכר פועל לית ליה דרב ואע"ג דלסיני בן יהודה איירי בעושיין בסעודתן מ"מ לא מיקרו פועלים כיון שלא מדעת בעל הבית עושיין: **אי אמרת משל** הוא אוכל היבנין דהו. דמטעה ששכרו הו כאלו התנה עמו ואי משל שמים הוא אוכל לא יבנין להו [ב] שלא זכיר לו הכתוב אלא מה שהוא לועס ואוכל ואין לו כח ליתן (א) (כולם): **בן נמצא בספרים ישנים וכן נראה** דגרוס לא בכנפוש קמפלגי. ואי לאו כנפוש הו מודו כ"ע דלכול יומר מכדי שכרו דחמנתא זכה ליה ולא גרסי דכולי עמלתא משלו הוא אוכל דהא כ"ש דאי משל שמים הוא אוכל דהוה אכיל יתר מכדי שכרו אי לאו כנפוש ויש ליישב הגריסא משום דמעיקרא הוה בעי למייפסק מת"ק דמשל שמים הוא אוכל דחיה לו וחזר ופושט מדברי חכמים דסברי משל שמים כו' ואי"כ ת"ק נמי סבר הכי דבין ת"ק לחכמים ליכא אלא הא דאמנן לעיל והדוחה אומר לעולם אימא לך משלו הוא אוכל כמו שדמיתי לך למעלה: **ואי אמרת משל הוא אוכל אמאי אין שומעין לו.** ואי"כ דמאי פריך הא כיון דהוא אינו יכול לאכול הוה ליה כחולה שאינו יכול ליתן להו וי"ל דלא דמי לחולה דחולה אינו תאב לפירות שלפניו ולהכי לא זכי ליה דחמנתא אכל נזיר דתאב זכי ליה כשאר פועל ואי"כ אלא מאי משל שמים הוא אוכל אי"כ אמאי נקט נזיר וי"ל דאורחא דמילתא נקט שהנזיר רגיל לומר כן לפי שאינו אוכל: **השובר את הפועל** דקצות לו בו. תימא דלאם היה רואה לאכול כך בלא קציה הימה נגמרה מלכתו ולא היה צלל דייס וצביל שחושב הו צלל דייס וי"ל דהכא מיירי במקום שמתכוון הוא לקצות תאניס דהשתא בלא מחשבה אלא בסתמא הו דבר שלא נגמרה מלכתו למעשר ועוד דין הוא שיאכל פועל ע"י מחשבתו כיון דעל ידי מחשבה זאת חשיב לא נגמרה מלכתו לענין שאוכל ופטור:

ומהלך לעושה מעשה דמי: ובחמור כשהיא פורקת: כשהיא פורקת מהיון אכלה אימא אעד שתהא פורקת תנינא להא דרתנו רבנן בחמור וגמל אוכלים ממשאוי שעל גביהן ובלבד שלא יטול בידו ויאכלם: **בתנ' יאובל** פועל קישות אפילו בדניר כותבת ואפילו בדניר ר' אלעזר חסמא אומר לא יאכל פועל יתר על שכרו וחכמים דמתירין האבל מלמדיו את האדם שלא יהא רעבתן ויהא סותם את הפתח בפניו: **גמ' חכמים היינו תנא קמא** איבא בינייהו אבל מלמדיו לתנא קמא לית ליה מלמדיו לרבנן אית להו מלמדיו איבא איבא בינייהו ודרב אסי דאמר רב אסי אפילו לא שכרו אלא לבצור אשכול אחד אוכלו ואמר רב אסי אפילו לא בצר אלא אשכול אחד אוכלו וצריכא דאי אשמעינן הך קמיתא משום דלא איבא למיתב לכליו של בעל הבית אבל היבא דאיבא למיתב לכליו של בעל הבית אימא ליתב ברישא והדר ליכול ואי אשמעינן בהא דאפשר לקיומו לבסוף אבל היבא דלא אפשר לקיומו לבסוף אימא לא צריכא איבעית אימא איבא בינייהו דרב דאמר רב מצאתי מגילת סתרים בי רבי חייא וכתוב בה איסי בן יהודה אומר יכי תבא בכרם רעך בביאת כל אדם הכתוב מדבר ואמר רב לא שבק איסי חיי לכל בריה אמר רב אשי אמריתיה לשמועתא קמיה דרב כהנא (א) דלמא בעושיין בסעודתם דעברו ואכלו אמר לי אפילו הכי ינחא ליה לאייניש לאוגר אגורי וניקטפיה לפרדיסיה ולא ניתו כולי עלמא ואכלו ליה איבעיא להו פועל משלו הוא אוכל או משל שמים הוא אוכל לבואי נפקא מינה דאמר תנו לאשתי ובני אי אמרת משלו הוא אוכל יבנין להו אלא אי אמרת משל שמים הוא אוכל לדידיה זכי ליה רחמנא לאשתו ובניו לא זכי להו רחמנא מאי תא שמע אוכל פועל קישות ואפילו בדניר כותבת ואפילו בדניר אי אמרת משלו הוא אוכל אוגיר בדנקא אכיל בזווא ואלא מאי משל שמים הוא אוכל סוף סוף אוגיר בדנקא אכיל בזווא אלא מאי אית לך למימר רחמנא זכי ליה הכא נמי רחמנא זכי ליה תא שמע ר' אלעזר חסמא אומר לא יאכל פועל יותר על שכרו וחכמים מתירין מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר משלו הוא אוכל ומר סבר משל שמים הוא אוכל ומר סבר כנפוש דבדר שמוכר נפשו עליו ומר סבר כנפוש (א) מה נפשך אם חסמת פטור אף פועל אם חסמת פטור תא שמע נזיר שאמר תנו (א) (לאשתו ובניו) אין שומעין לו ואי אמרת משלו הוא אוכל אמאי אין שומעין לו התם (א) משום לך לך אמרין נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב תא שמע פועל שאמר תנו לאשתי ובני גבי הדרי תניין תא שמע מנין לפועל שאמר תנו לאשתי ובני שאין שומעין לו שנאמר ואל כלדך לא תתן וכי תימא הכי נמי נזיר אי הכי משום אל כלדך לא תתן משום לך לך אמרין נזירא הוא אין הכי נמי ואידי דקתני לה בלשון פועל קא נסיב לה קרא דפועל תא שמע (א) השובר את הפועל לקצות בתאנים הרי

ובחמור כשהיא פורקת: כשהיא פורקת מהיון אכלה אימא אעד שתהא פורקת תנינא להא דרתנו רבנן בחמור וגמל אוכלים ממשאוי שעל גביהן ובלבד שלא יטול בידו ויאכלם: בתנ' יאובל פועל קישות אפילו בדניר כותבת ואפילו בדניר ר' אלעזר חסמא אומר לא יאכל פועל יתר על שכרו וחכמים דמתירין האבל מלמדיו את האדם שלא יהא רעבתן ויהא סותם את הפתח בפניו: גמ' חכמים היינו תנא קמא איבא בינייהו אבל מלמדיו לתנא קמא לית ליה מלמדיו לרבנן אית להו מלמדיו איבא איבא בינייהו ודרב אסי דאמר רב אסי אפילו לא שכרו אלא לבצור אשכול אחד אוכלו ואמר רב אסי אפילו לא בצר אלא אשכול אחד אוכלו וצריכא דאי אשמעינן הך קמיתא משום דלא איבא למיתב לכליו של בעל הבית אבל היבא דאיבא למיתב לכליו של בעל הבית אימא ליתב ברישא והדר ליכול ואי אשמעינן בהא דאפשר לקיומו לבסוף אבל היבא דלא אפשר לקיומו לבסוף אימא לא צריכא איבעית אימא איבא בינייהו דרב דאמר רב מצאתי מגילת סתרים בי רבי חייא וכתוב בה איסי בן יהודה אומר יכי תבא בכרם רעך בביאת כל אדם הכתוב מדבר ואמר רב לא שבק איסי חיי לכל בריה אמר רב אשי אמריתיה לשמועתא קמיה דרב כהנא (א) דלמא בעושיין בסעודתם דעברו ואכלו אמר לי אפילו הכי ינחא ליה לאייניש לאוגר אגורי וניקטפיה לפרדיסיה ולא ניתו כולי עלמא ואכלו ליה איבעיא להו פועל משלו הוא אוכל או משל שמים הוא אוכל לבואי נפקא מינה דאמר תנו לאשתי ובני אי אמרת משלו הוא אוכל יבנין להו אלא אי אמרת משל שמים הוא אוכל לדידיה זכי ליה רחמנא לאשתו ובניו לא זכי להו רחמנא מאי תא שמע אוכל פועל קישות ואפילו בדניר כותבת ואפילו בדניר אי אמרת משלו הוא אוכל אוגיר בדנקא אכיל בזווא ואלא מאי משל שמים הוא אוכל סוף סוף אוגיר בדנקא אכיל בזווא אלא מאי אית לך למימר רחמנא זכי ליה הכא נמי רחמנא זכי ליה תא שמע ר' אלעזר חסמא אומר לא יאכל פועל יותר על שכרו וחכמים מתירין מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר משלו הוא אוכל ומר סבר משל שמים הוא אוכל ומר סבר כנפוש דבדר שמוכר נפשו עליו ומר סבר כנפוש (א) מה נפשך אם חסמת פטור אף פועל אם חסמת פטור תא שמע נזיר שאמר תנו (א) (לאשתו ובניו) אין שומעין לו ואי אמרת משלו הוא אוכל אמאי אין שומעין לו התם (א) משום לך לך אמרין נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב תא שמע פועל שאמר תנו לאשתי ובני גבי הדרי תניין תא שמע מנין לפועל שאמר תנו לאשתי ובני שאין שומעין לו שנאמר ואל כלדך לא תתן וכי תימא הכי נמי נזיר אי הכי משום אל כלדך לא תתן משום לך לך אמרין נזירא הוא אין הכי נמי ואידי דקתני לה בלשון פועל קא נסיב לה קרא דפועל תא שמע (א) השובר את הפועל לקצות בתאנים הרי

על
אין שומעין לו ואי אמרת משלו הוא אוכל ומר סבר משל שמים הוא אוכל ומר סבר כנפוש דבדר שמוכר נפשו עליו ומר סבר כנפוש (א) מה נפשך אם חסמת פטור אף פועל אם חסמת פטור תא שמע נזיר שאמר תנו (א) (לאשתו ובניו) אין שומעין לו ואי אמרת משלו הוא אוכל אמאי אין שומעין לו התם (א) משום לך לך אמרין נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב תא שמע פועל שאמר תנו לאשתי ובני גבי הדרי תניין תא שמע מנין לפועל שאמר תנו לאשתי ובני שאין שומעין לו שנאמר ואל כלדך לא תתן וכי תימא הכי נמי נזיר אי הכי משום אל כלדך לא תתן משום לך לך אמרין נזירא הוא אין הכי נמי ואידי דקתני לה בלשון פועל קא נסיב לה קרא דפועל תא שמע (א) השובר את הפועל לקצות בתאנים הרי